

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzetBaysal University Journal of Faculty of
Education

2024, 24(2), 617 – 632. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024.-1325400>

Okul Öncesi Çocukların Öz Düzenleme Becerilerinin Ego Sağlamlık Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi

Examining the Effect of Preschool Children's Self Regulation Skills on Ego Resilience Levels

Belgin LİMAN¹

Geliş Tarihi (Received): 10.07.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 02.04.2024

Yayın Tarihi (Published): 24.06.2024

Öz: Öz düzenleme, yaşamın ilk yıllarında kazanılması gereken temel bir beceridir; çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik sürecinde olumlu ve olumsuz sonuçlara sebep olabilmektedir. Özellikle okul öncesi dönem, ego gelişiminde önemli bir süreçtir. Araştırmada öz düzenleme becerilerinin okul öncesi dönem çocuklarının ego sağlamlık düzeylerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca çalışmada çocukların öz düzenleme becerileri ve ego sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Çalışma grubunu okul öncesine devam eden 5-6 yaş aralığındaki 309 çocuk ve anneleri oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında "Çocuk Ego Sağlamlığı Ölçeği" ve "4-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği (Anne Formu)" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi Pearson Korelasyon ve CHAID analizi ile yapılmıştır. Sonuç olarak çocukların toplam öz düzenleme becerileri ve dikkat, çalışma belleği, engelleyici duygu, engelleyici davranış düzenleme ile ego sağlamlık düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, çocukların öz düzenleme beceri düzeyleri arttıkça ego sağlamlık düzeylerinin de arttığı tespit edilmiştir. Araştırmada okul öncesi çocuklarında dikkat alt boyutunun çocukların ego sağlamlık düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak manidar düzeyde birincil belirleyici etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca dikkati orta düzeyde olan çocuklardan engelleyici kontrol duygu davranışı yüksek olan çocukların ego sağlamlık düzeylerinin daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Çocuklarda ego ve ego sağlamlığının desteklenmesi ve gelişimine önem verilmelidir. Araştırma sonuçları, çocukların ego dayanıklılığını geliştirmek için uygun müdahale adımları oluşturulmasına rehberlik edebilir.

Anahtar Kelimeler: Öz düzenleme, Ego sağlamlığı, Okul öncesi dönem, Küçük çocuklar

&

Abstract: Self regulation is a fundamental skill that must be acquired in the early years of life; It can cause positive and negative consequences during childhood, adolescence and adulthood. Especially the preschool period is an important process in ego development. The aim of the study was to examine the effect of self regulation skills on the ego resiliency levels of preschool children. Additionally, the study examined the relationship between children's self regulation skills and ego resilience levels. The study group consists of 309 children aged 5-6 attending pre-school and their mothers. "Child Ego Strength Scale" and "Self-Regulation Skills Scale for 4-6 Year Old Children (Mother Form)" were used to collect data. Data analysis was done using Pearson Correlation and CHAID analysis. As a result, it was determined that there was a positive significant relationship between children's total self regulation skills and attention, working memory, inhibitory emotion, inhibitory behavior regulation and ego resilience levels, and as children's self regulation skill levels increased, their ego resilience levels also increased. In the study, it was determined that the attention sub-dimension in preschool children had a statistically significant primary determining effect on the ego resiliency levels of children. In addition, it has been determined that ego resiliency levels of children with high inhibitory control emotional behavior are better than children with moderate attention levels. Emphasis should be placed on supporting and developing ego and ego strength in children. Research results may guide the creation of appropriate intervention steps to improve children's ego resilience.

Keywords: Self regulation, Ego resilience, Preschool period, Toddlers

Atf/Cite as: Liman, B. (2024). Okul öncesi çocukların öz düzenleme becerilerinin ego sağlamlık düzeylerine etkisinin incelenmesi, *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 617 –632 . <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024.-1325400>

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/aibuefd>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

¹Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Belgin Liman, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, belgin.liman@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4965-2379

1. GİRİŞ

Ego sağlamlığı, bireyin güç koşulları aşma ve zor durumlara uyum sağlayabilme yeteneği olarak görülmektedir (Block & Block, 1980; Luthar & Zelazo, 2003). İlgili alanyazında ego sağlamlığı (Önder & Ogelman-Gülay, 2011), psikolojik sağlamlık (Gizir, 2007) ya da yılmazlık (Çelik, 2013) gibi farklı kavramlarla bağdaştırılmaktadır. Ego sağlamlığı üst düzeyde olan bireyler, değişen koşullara daha kolay uyum sağlayabilme, davranışlarını duruma göre değiştirebilme ve problem çözme stratejilerini esnek kullanabilme yeteneği gösterebilmektedir (Taylor vd., 2013). Bu özellik, gelişimin uygun bir şekilde sürdürülerek olumsuz durumlarla mücadele edilme özelliğine sahiptir (Masten & Coatsworth, 1998). Birey için bir risk faktörü olmasına karşın gelişimin sağlıklı bir şekilde devam etmesi için önemli olmaktadır (Gülay Ogelman & Özyürek, 2020). Yüksek ego sağlamlığı çocukların beklenmedik durumlara rahat tepkiler vermesini, stresle başa çıkmayı, zorlu koşullara direnç sağlamasını ve böyle durumlarda etkili problem çözme stratejileri geliştirmesini kolaylaştıracaktır (Block & Block, 1980). Böylelikle çocuklar ebeveynlerinin ilgisiz tutumu, yoksulluk, hastalık gibi risk etmenlerine karşı pozitif gelişimlerini sürdürebilirler (Gizir, 2007). Düşük düzeyde ego sağlamlığına sahip çocuklar ise değişimlerden rahatsızlık, kaygı duymakta, sorunlar karşısında daha az esneklik göstermekte, stresli ve travmatik olaylara karşı mücadele etme konusunda zorlanabilmektedir. Araştırmacılar çocuklarda görülen içselleştirme/dışsallaştırma sorunları (Eisenberg vd., 1996; Hofer vd., 2010), bilişsel ve dikkat fonksiyonları (Martel vd., 2007) ve sosyal yetkinliğin (Block & Block, 2006) ego sağlamlığı ile alakalı olduğunu bildirmektedir.

Ego sağlamlığı, hayatın ilk yıllarında gelişen ve hem kısa hem de uzun vadeli etkileriyle dikkat çeken bir kavramdır. Araştırmacılar ego sağlamlığının sadece değişken yapısından değil aynı zamanda önleyici ve risk faktörlerinden de etkilendiğini bildirmektedir (Connor & Davidson, 2003; Lee vd., 2013). Risk faktörleri, bireyin karşı karşıya kaldığı ve stresi tetikleyen veya strese neden olan unsurlardır. Birincil risk faktörleri düşük sosyo-ekonomik düzey, yoksulluk, olumsuz ebeveyn tutumları, ebeveyn kaybı, boşanma, olumsuz yaşam olayları (göç, savaş, doğal afetler), ebeveyn hastalıkları, anne depresyonu, çocuğun kronik hastalıkları, genetik, çocuk ihmali/istismarıdır (Greene, 2002; Reed-Victor & Stronge, 2002; Werner & Smith, 2001). Koruyucu faktörler ise risk faktörlerinin etkisini düşüren beceri ve tutumlardır. Bireysel koruyucu faktörler bilişsel (zeka, yaratıcılık, motivasyonu, problem çözme becerileri), sosyal (sosyal beceriler, sosyal yeterlilik, sözel beceriler) ve duygusal (öz saygı, benlik saygısı, kontrol, öz güven ve mizah) özelliklerdir (Eisenberg vd., 2002; Haynes, 2005; Werner & Smith, 1992). Çevresel koruyucu faktörler aile (samimi, sıcak, ilgili, demokratik, güvenli bağlanma), sosyal çevre (güvenli ev ortamı, okul ortamı, başarılı akran ve öğretmen ilişkileri) ve toplumdur (Reed-Victor & Stronge, 2002; Stams vd., 2001; Werner & Smith, 2001).

Alanyazın öz düzenleme becerilerini risk faktörlerine karşı en etkili bireysel koruyucu faktörlerden biri olarak göstermektedir (Alvord & Grados, 2005; Benzie & Mychasiuk, 2009). Artuch-Garde vd., (2017) göre öz düzenleme davranışı dayanıklılık ile ilişkilendirilmektedir. Öz düzenleme düşünceleri, duyguları ve davranışları düzenleyebilme (McClelland & Cameron, 2012) davranışıdır. Zihinsel, duygusal ve davranışsal süreçleri içeren çok boyutlu birleşmeden oluşmaktadır (McClelland & Cameron, 2012; Vohs & Baumeister, 2011). Bilişsel düzenleme, dikkati odaklama, problem çözme, karar verme ve bilişsel becerileri kullanma; duygu düzenleme, duygu kontrolünü sağlama, kendi kendini sakinleştirme ve empati kurma; davranışsal öz düzenleme ise davranışları düzenleme, dürtülerini kontrol etme ve kurallara uyma becerilerini içerir (Murray vd., 2015). Öz düzenleme ayrıca yürütücü işlevler, dikkat, çalışan bellek, engelleyici kontrol gibi bilişsel becerilerin gelişimini desteklemektedir (Diamond, 2013). Dikkat; dikkati odaklama/yoğunlaştırma, diğer uyarıcıları görmezden gelme, planlama, yönergeleri hatırlama, problem çözme davranışlarını (McClelland & Cameron, 2011; Skibbe vd., 2011) ifade etmektedir. Dikkat düzenleme, erken çocuklukta gelişmesi gereken kritik yeteneklerden biridir (Davis vd., 2010) ve çocukların dikkatlerini dağıtan nesne ve düşünceleri yok sayarak bir sorunu çözebilmek ya da bir konuyu kavrayabilmek için belirli niteliklere yoğunlaşması, yeteneklerini küçük yaşlardan itibaren edinmeleri gerektiği vurgulanmaktadır (Bodrova & Leong, 2007). Öz düzenlemesi yüksek olan çocukların dikkat gerektiren görevlerde başarılı oldukları, zorlu görevlerde çaba harcayabildikleri ve bu becerilerin sırasını bekleme,

oyuncaklarını paylaşma gibi sosyal davranışlarla ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Vasseleu vd., 2021). Çalışma belleği, farklı görevleri düşünme, yapılandırma, değiştirme ve akılda tutma gibi bilişsel süreçleri koordine etmektedir. Örnek olarak, kurallı bir oyunu kurallarına uygun oynama ve öğrenilen bilgiyi akılda tutma (Matthews vd., 2009; Smith & Kosslyn, 2017) verilebilir. Engelleyici kontrol erken dönemde yürütücü işlevlerin gelişiminde rol alan başlıca öz düzenleme çeşididir. Engelleyici kontrol becerileri, hataları planlamak veya ortadan kaldırmak için baskın olan tepkiyi pekiştirme ya da baskın olmayan tepkiyi harekete geçirme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Eisenberg vd., 2010). Engelleyici kontrol becerilerindeki bireysel farklılıklar genellikle orta çocukluk dönemine kadar sabit kalır ve sosyal olarak kabul edilen davranışın içselleştirilmesinde önemli rol oynar (Kochanska vd., 1997; Olson vd., 1999). Öz düzenleme, yaşamın ilk yıllarında kazanılması gereken temel bir beceridir ve çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik sürecinde olumlu ve olumsuz sonuçlara sebep olabilmektedir. Mizaç, genetik ve aile ortamı (Bridgett vd., 2015; Kochanska vd., 2000; Posner & Rothbart 2000) gibi çok sayıda faktör öz düzenlemenin erken ortaya çıkışını şekillendirir. Ebeveynlik süreçleri ve ebeveyn-çocuk etkileşimlerinin, çocukların öz düzenleme becerilerin gelişimi üzerinde etkisi olduğu kanıtlanmıştır. Boylamsal kanıtlar, ilk yıllarda ebeveynliğin, yönetici işlevler, duygu ve davranışsal düzenleme becerileri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Bernier vd., 2010; Kochanska vd., 2000; Roskam vd., 2014; Williams & Berthelsen 2017). Meta-analizler, olumlu ebeveynlik stratejilerin daha iyi çocuk öz düzenlemesi ile ilişkili olduğunu, olumsuz ebeveynlik stratejilerin ise daha zayıf çocuk öz düzenlemesi ile bağlantılı olduğunu göstermektedir (Karreman vd., 2006; Valcan vd., 2017).

İlk yıllarda çocuklarda ego sağlamlığının gelişimi sağlıklı gelişim için gerekli yetiler arasındadır (Gülay Ogelman & Özyürek, 2020). Özellikle okul öncesi dönem, ego gelişiminde önemli bir süreçtir. Dolayısıyla, bu dönemde çocuklarda ego, ego sağlamlığının desteklenmesi ve gelişimine önem verilmelidir. Ego sağlamlığı yüksek bireyler öz düzenleme becerileri gelişmiş, dürtü, duygu ve davranış kontrolü sağlayabilen, stres faktörleri ile etkin bir şekilde başa çıkabilen bireyler olarak nitelendirilmektedir (Vohs & Baumeister, 2004; Zimmerman, 2000). Bu durum tersinden bakıldığında da doğrudur. Özbey'in (2019) belirttiği gibi çocukların öz düzenleme, duygularını ve davranışlarını kontrol edebilme becerilerinin desteklenmesi, stresle baş etme becerilerin gelişimine katkı sağlayacaktır. Araştırma sonuçları, çocukların ego dayanıklılığını geliştirmek için uygun müdahale adımları oluşturulmasına rehberlik edebilir. Dolayısıyla bu iki değişken arasındaki ilişkinin farklı açılardan ortaya konulmasının önemli olacağı düşünülmektedir.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu nedenle bu araştırma okul öncesi dönem çocuklarının öz düzenleme becerilerinin ego sağlamlık düzeylerine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Çocukların öz düzenleme becerileri ve ego sağlamlık düzeyleri nasıldır?
2. Çocukların öz düzenleme becerileri ve ego sağlamlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Çocukların öz düzenleme becerileri ego sağlamlık düzeylerini etkilemekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Bu çalışma nicel olarak desenlenmiş ve ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Nicel çalışmalar (Kuş, 2009), genellenir ve nesnel bilgilere ulaşmada pozitivist paradigma etrafında yapılan araştırmalardır. Tarama modeli çalışmalar birden fazla elemandan oluşan evrende, genel bir kanıya varmak amacıyla tercih edilmektedir. Bu çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının öz düzenleme becerilerinin ego sağlamlık düzeylerine etkisinin incelenmesinde ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli

(Karasar, 2014) birden fazla değişken arasındaki değişimin olup olmadığını ya da derecesinin belirlenmesinin hedeflendiği bir çalışma modelidir.

2.2. Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırmanın evrenini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Niğde il merkezinde bulunan MEB'e bağlı ilkokulların ana sınıflarında ve bağımsız anaokullarında okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş aralığındaki 150 kız ve 159 erkek olmak üzere 309 çocuk ve bu çocukların anneleri oluşturmuştur. Katılımcı annelerin %0.5'i (n=16) 21-29 yaş aralığında, %57.9'u (n=179) 30-39 yaş aralığında ve %36.8'i (n=114) 41 ve üstü yaş aralığındadır. Diğer taraftan annelerin %18.7'si (n=58) ilk-ortaokul mezunu, %36.8'i (n=81) lise mezunu, %11.6'sı (n=36) ön lisans ve %43'ü (n=134) üniversite mezunudur. Örneklemin evrenden seçilmesinde basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2007).

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Çalışma öncesi Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğünden 28.04.2022 tarihli ve 2022/05-52 sayılı etik kurul onayı alınmıştır. Daha sonra Niğde Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünden uygulamanın Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ana sınıflarında ve bağımsız anaokullarında yapılabilmesine ilişkin izin alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra, uygulamanın yapılacağı okulların yöneticileri ve öğretmenleri ile görüşülüp araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya dahil olan okul öncesinde 5-6 yaş çocuğu bulunan annelere formlar öğretmenler aracılığıyla iletilmiştir. Çalışmaya katılan anneler tarafından doldurulan formlar bir hafta sonra öğretmenlerden alınmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, 4-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği (Anne Formu) ve Çocuk Ego Sağlamlığı Ölçeği ile toplanmıştır.

2.3.1. 4-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği (Anne Formu):

Erol ve İvrendi tarafından geliştirilen (2018), 5'li likert tipinde bir ölçektir. Ölçek 20 madde ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Maddeler, (1 puan) hiçbir zaman (5 puan) her zaman aralığında derecelenmektedir. Ölçek, *çalışma belleği* (5 madde), *engelleyici kontrol-duygu* (5 madde), *dikkat* (6 madde) ve *engelleyici kontrol-davranış* (4 madde) alt boyutlarından oluşmaktadır. Anneler tarafından doldurulan ölçekten alınan puanların yüksekliği çocukların öz düzenleme beceri düzeylerinin yüksekliğini göstermektedir. Erol ve İvrendi ölçeğin tümü için (2018) cronbach alfa değerini 0.90, alt boyutlar için ise sırasıyla, 0.89, 0.82, 0.77, 0.75 olarak belirlemiştir. Bu çalışma için ise alt boyutlar ve toplam öz düzenleme için Cronbach alfa değeri sırasıyla, 0.81, 0.71, 0.81, 0.66 ve 0.88 olarak hesaplanmıştır.

2.3.2. Çocuk Ego Sağlamlığı Ölçeği:

Ölçek Eisenberg vd. (1996) tarafından ve Block'un Q Sort yönteminden uyarlanarak geliştirilmiştir. Uyarlama çalışması Önder ve Gülay-Ogelman tarafından (2011) yapılmıştır. Ölçek çocukların gözlemlenmesine dayalı olarak öğretmenler veya anne-baba tarafından doldurulabilmektedir. Bu çalışmada anne formu kullanılmıştır. Ölçek 12 maddeden ve 9'lu likert tipinde tek boyuttan oluşmaktadır. Yüksek puanlar ego sağlamlık düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin (Önder & Gülay-Ogelman, 2011) Cronbach alfa değeri 0.86'dır. Bu çalışmada Cronbach alfa değeri 0.66 hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin analizi

Anket verileri ilk önce sayısal kodlara dönüştürülerek istatistik analiz programına aktarılmıştır. Daha sonra çocukların öz düzenleme becerileri ve ego sağlamlık puanları betimsel istatistikleri belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin dağılımının normalliğini test etmek amacıyla Basıklık (Kurtosis) ve çarpıklık (Skewness) değerleri incelenmiştir. Dikkat alt boyutu basıklık, çarpıklık değeri .861 ile -.842, çalışma belleği alt boyutu basıklık, çarpıklık değeri .707 ile -1.057; engelleyici kontrol-duygu alt boyutu basıklık, çarpıklık değeri -.081 ile -.687; engelleyici kontrol-davranış alt boyutu basıklık, çarpıklık değeri .079 ile -.286; toplam öz düzenleme basıklık, çarpıklık değeri .078 ile -.545 dir. Ego sağlamlığı alt boyutu basıklık, çarpıklık değeri ise -.388 ile -.203 arasında hesaplanmıştır. Kurtosis ve Skewness değerleri ± 1.5 arasında olduğunda verilerin normal dağılım

gösterdiği kabul edilir (Tabachnick & Fidell, 2013). Verilerin analizinde, ölçek puanları arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde Pearson Korelasyon Katsayısı, veri eğilimlerinin tahmini için sınıflama tekniklerinden karar ağacı CHAID algoritması kullanılmıştır. CHAID karar ağacı yöntemi hem sürekli hem de kategorik değişkenlere uygulanabilmektedir. Normalden sapma dağılımı gösteren veri setinde hangi değişkenlerin önemli olduğunu belirleyerek, değişkenler arasındaki ilişkiyi görsel algoritmalarla sunmasından dolayı kolay yorumlanabilen bir analiz yöntemidir. Karar ağaçları, kök düğümlerinden yapraklara doğru inildikçe, benzer özelliklere sahip düğümler oluşturmaktadır. Sürekli kendini yinelemekte (Akpınar, 2017), bütünü kendi içinde en iyi şekilde bölerek yeni düğümler oluşturmaktadır.

2.5. Araştırmanın etik izni

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 28.04.2022

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2022/05-52

3. BULGULAR

Bu bölümde çocukların “4-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği” ve “Çocuk Ego Sağlamlığı Ölçeği” betimsel analizlerine ait sonuçlar Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1.

Betimsel Analiz Sonuçları

	<i>Min.</i>	<i>Max.</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>
Dikkat	10.00	30.00	24.64	3.704
Çalışma belleği	15.00	25.00	22.83	2.211
Engelleyici kontrol-duygu	11.00	25.00	20.65	3.304
Engelleyici kontrol-davranış	4.00	20.00	13.84	3.008
Toplam öz düzenleme	49.00	100.00	81.98	9.601
Ego sağlamlığı	46.00	108.00	80.64	12.654

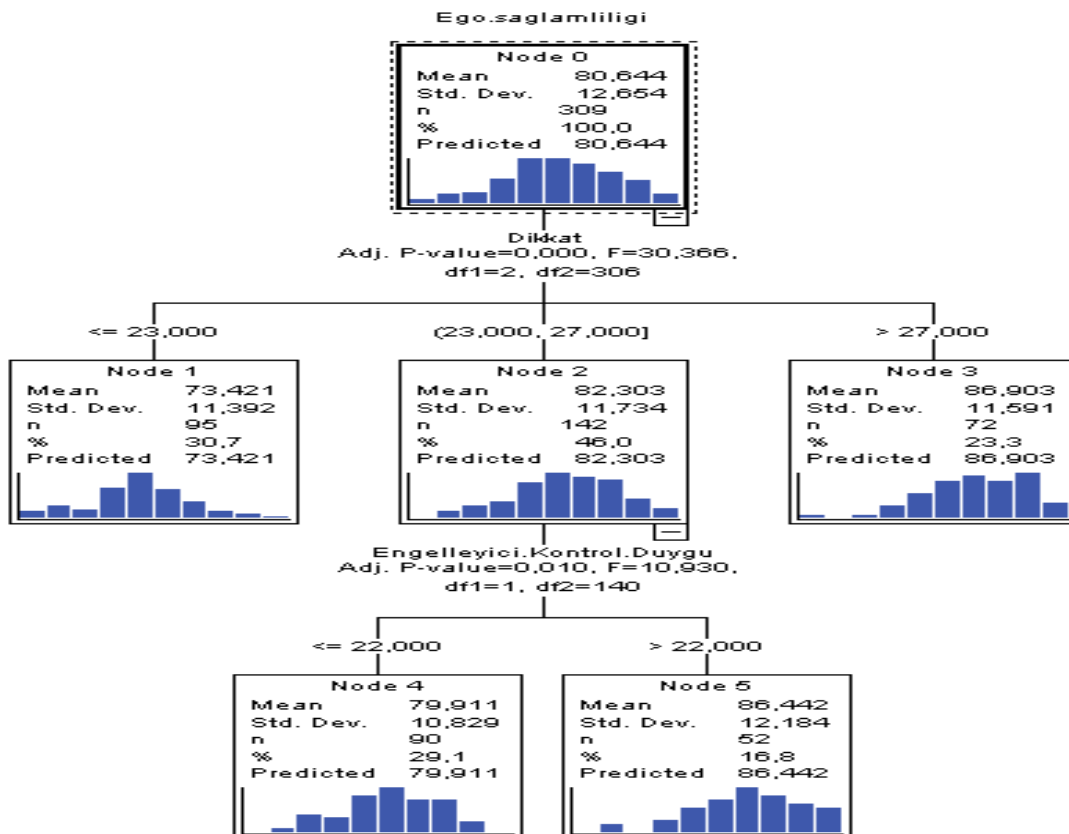
Tablo 1’de görüldüğü üzere 4-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği puan ortalamaları dikkat alt boyutu için 24.64, çalışma belleği için 22.83, engelleyici kontrol-duygu için 20.65, engelleyici kontrol-davranış için 13.84 ve toplam öz düzenleme becerileri için 81.98’dir. Ölçeğin toplam ve alt boyutlardan alınan yüksek puanlar, öz düzenleme becerilerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Aynı tabloya bakıldığında çocukların ego sağlamlığı ortalama puanlarının 80.64 olduğu görülmektedir.

Tablo 2.*Çocukların Öz Düzenleme Becerileri ve Ego Sağlamlığı Puanları Korelasyon Analizi Sonuçları*

	Ego sağlamlığı	
	Dikkat	r
	p	0.000*
Çalışma belleği	r	0.253
	p	0.000*
Engelleyici kontrol-duygu	r	0.435
	p	0.000*
Engelleyici kontrol-davranış	r	0.305
	p	0.000*
Toplam öz düzenleme	r	0.459
	p	0.000*

Tablo 2'ye bakıldığında çocukların anne görüşlerine dayalı toplam öz düzenleme ve dikkat, çalışma belleği, engelleyici kontrol-duygu, engelleyici kontrol-davranış alt boyut puanları ile ego sağlamlığı puanları arasında pozitif yönlü manidar bir ilişki vardır ($r=0.459$, $r=0.404$, $r=0.253$, $r=0.435$, $r=0.305$, $p<0.001$). Bu durumda, çocukların öz düzenleme beceri düzeyleri arttıkça ego sağlamlık düzeylerinin arttığı söylenebilir.

Çocukların öz düzenleme becerilerinin ego sağlamlık düzeylerine etkisini incelemeye yönelik kullanılan CHAID analizinde, ego sağlamlığı bağımlı değişken ve öz düzenleme becerileri bağımsız değişken olarak atanmıştır. Analiz sonucunda (Şekil 1) elde edilen karar ağacı yapısı aşağıda görülmektedir.

Şekil 1. Çocukların öz düzenleme becerilerinin ego sağlamlık düzeylerini yordamasına ilişkin karar ağacı yapısı

Şekil 1'e göre, 4-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Öz-Düzenleme Becerileri Ölçeği dikkat alt boyutunun 5-6 yaş çocuklarının ego sağlamlık düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde birincil belirleyici etkiye sahip olduğu görülmektedir ($F=30.366, p=0.000$). CHAID analizi dikkat alt boyutunu 3 kümeye ayırmıştır. Dikkat alt boyutu puan ortalaması 27 ve üzerinde olan çocukların ($X=86.903$) ego sağlamlık düzeyleri en yüksektir. Yani çocukların dikkat düzenleme becerileri ne kadar yüksekse ego sağlamlık düzeyleri de o kadar yüksek olmaktadır. Dikkat puan ortalaması 23 ile 27 arasında olan çocukların ($X=82.303$) ego sağlamlık düzeyleri üzerindeki en etkili öz düzenleme becerisinin engelleyici kontrol-duygu düzenlemesi olduğu ($F=10.930, p=0.010$) gözlenmiştir. CHAID analizi engelleyici kontrol-duygu alt boyutunu 2 kümeye ayırmıştır. Engelleyici kontrol-duygu puan ortalaması 22 ve üzerinde olan çocukların ($X=86.442$) ego sağlamlık düzeyleri daha yüksektir. Sonuç olarak; dikkat ve engelleyici kontrol-duygu düzenleme becerileri yüksek düzeydeki çocukların ego sağlamlık düzeyleri de yüksek olmaktadır.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarının öz düzenleme becerilerinin ego sağlamlık düzeylerine etkisi incelenmiştir. Çocukların öz düzenleme becerileri ve ego sağlamlığı anne görüşlerine göre değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılmıştır. Çalışmada çocukların öz düzenleme becerileri ile ego sağlamlıkları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla çocukların dikkat, çalışma belleği, engelleyici kontrol-duygu, engelleyici kontrol-davranış ve toplam öz düzenleme becerileri arttıkça ego sağlamlık düzeylerinin de arttığı saptanmıştır. Benzer şekilde Artuch-Garde vd. (2017), öz düzenleme davranışının dayanıklılık ile ilişkili olduğunu belgelemiştir. Yine Woodward vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada çocuklarda erken dönemde kazanılan öz düzenleme becerilerinin sosyal duygusal iyi oluşu ve akademik başarıyı pozitif etkilediği ortaya konmuştur. Başka bir çalışmada Özbey vd. (2018) okul öncesi eğitimi alan çocukların öz düzenleme becerileri ile psikolojik sağlamlık ve iyi oluşla ilişkili olan; duygusal ve bedensel iyilik, öz saygı, sosyal ilişkiler, aile ve okul boyutlarının pozitif ilişki gösterdiği bulgulanmıştır.

Yapılan CHAID analizi, okul öncesi çocukların ego sağlamlık düzeyleri üzerinde en önemli birincil belirleyici etkiye sahip öz düzenleme becerisinin dikkat alt boyutu olduğu göstermiştir. Alan yazında bireysel düzeyde, ego sağlamlığının bilişsel beceriler ile ilgili olduğu belirtilmektedir (Coyne & Thompson, 2011; Keenan & Shaw, 1997). Compas vd. (2009) göre üst düzey bilişsel beceriler çocukların farklı başa çıkma stratejileri düşünmelerini mümkün kılabilir. Üst zihinsel becerilerden dikkati düzenlemenin, negatif duygularla başa çıkmayı kolaylaştırdığı ve bu durumun psikolojik sağlamlık üzerinde pozitif etkileri olduğu (Derryberry & Reed, 1996; Lengua vd., 1999; Rothbart vd., 2000) ifade edilmektedir. Alanyazın psikolojik dayanıklılık düzeyi düşük olan bireylerin içe ve dışa yönelimde daha fazla sorun sergilediğini ileri sürmektedir (Eisenberg vd., 2002; Eisenberg vd., 2010; Kabasakal & Arslan, 2014; Kim & Im, 2014). Yapılan bir çalışma (Eisenberg vd., 2010) dikkat kontrolü ile çocuklarda içselleştirme (geri çekilme ve kaygı/depresyon) davranışları arasında negatif yönlü bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. CHAID analizi sonucunda dikkati orta düzeyde olan çocuklardan engelleyici kontrol-duygu davranışı yüksek olan çocukların ego sağlamlık düzeylerinin daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Kapucuoğlu (2023) çalışmasında duygu düzenleme becerileri ile ego sağlamlığı arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu bulgulanmıştır. Duygu düzenleme stratejilerine sahip çocuklar zor durumlar karşısında daha dirençli, sabırlı ve iyimser bir bakış açısı sergilerken, duygularını düzenlemekte zorlanan çocuklar zorluklar karşısında daha karamsar ve sabırsız görünmektedirler. Duygu düzenlemenin, ilk zamanlar (Bonanno & Diminich, 2013) risk altında olan çocuklarda dayanıklılık oluşturmak için önemli bir eğilim olduğuna değinilmektedir. Bireyler duygularını ve davranışlarını kontrol edebildiğinde, stresli durumlara uyum sağlama konusunda bir avantaja sahip olabilmektedirler (Eisenberg vd., 2004). Nitekim yapılan araştırmalar, çocuklarda duygusal kontrolün dayanıklılık üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Örneğin, Gloria vd. (2013) olumlu duygulanımın bireylerin psikolojik sağlamlık düzeylerini artırdığını, sıkıntı ve stresle etkin bir şekilde başa çıkmalarını sağladığını ortaya koymuştur (Hong vd., 2018). Dolayısıyla

araştırmacılar duygu düzenlemenin, kişilerarası olumlu ilişkilerin ve yeterliklerin çocukların yılmazlığını koruyucu bir faktör olduğunu ifade etmektedir (Troy & Mauss, 2011; Yargıç, 2005). Troy ve Mauss'e (2011) göre bireylerin duygularını yönetebilme becerisi yılmazlığı artıran bir faktördür. Nitekim Türkiye'de okul öncesi dönem çocukları ile yapılan pek çok çalışmada duygu düzenlemenin çocukların ego sağlamlığı üzerinde etkisi olduğu saptanmıştır (Bayındır vd., 2018; Ogelman & Önder, 2019). Öte yandan Yule (2017) çalışmasında, duygu düzenleme stratejileri ile yılmazlık arasında anneler açısından da önemli etkileşime dikkat çekmektedir. 3-6 yaş 124 çocukla yapılan çalışmada bakım verenlerin duygu koçluğu davranışlarının çocukların duygu düzenleme stratejileri ve dayanıklılık düzeyleri ile ilişkili olduğu belirlenmiştir (Yule, 2017). Ego sağlamlığı, hayatın ilk yıllarında gelişen ve hem kısa hem de uzun vadeli etkileriyle dikkat çeken bir kavramdır. Çok küçük çocuklarla yapılan boylamsal kanıtlar uzun vadede etkisini gösterdiğini ortaya koymaktadır. Örneğin, bir çalışmada (Taylor vd., 2014) 30 aylıktan 84 aylığa kadar çocuklarda ego sağlamlığı, hayal kırıklığı ve korkunun sosyal yeterliğe olan etkisi izlenmiştir. Araştırmacılar 84 aylıktaki ego sağlamlığının sosyal yeterliği yordadığını, ek olarak ego sağlamlığı düzeyinin çocuklardaki hayal kırıklığı, korku ve uzun vadede sosyal yeterlikler arasındaki ilişkilere aracılık ettiğini belirlemiştir. Çalışma, hayal kırıklığı ve öfke davranışlarındaki bireysel farklılıkların, çocukların sosyal yeterliliği ile ilişkilendirilen ego sağlamlığının gelişimine katkı sağlayabileceğini ortaya koymuştur. Son zamanlarda yapılan bir meta-analiz sonucu da duygu düzenlemenin, zorluklara maruz kalan 5-12 yaş arası çocuklar arasında psikolojik sağlamlıkla ilişkili önemli bir faktör olduğunu göstermektedir (Gartland vd., 2019). Ayrıca Connell (2008) ve MacIsaac vd. (2021) tarafından yapılan çalışmalar okul öncesi dönemden itibaren öz düzenlemenin geliştirilmesinin ergenlikte dahi psikolojik sağlamlığı uzun vadede olumlu etkilediğini kanıtlamıştır. MacIsaac vd. (2021) öz düzenleme becerisi, yürütücü işlevler ve duygu düzenleme destekleme programına katılan ergenlerin psikolojik sağlamlık ve iyi oluş düzeylerinin pozitif yönde vd., 2003) olumsuz yaşam koşulları, kronik hastalıklar gibi zorlu süreçlerde öz düzenleme becerilerine sahip gençlerin daha yüksek düzeyde dayanıklılık gösterdiği ortaya konulmuştur. Görüldüğü gibi bu çalışmanın yanı sıra öz düzenleme stratejilerinin ego sağlamlığı üzerinde etkili olduğu ve bu iki özellik arasında ilişki olduğu çeşitli çalışmalarla belgelenmiştir. Dolayısıyla ego sağlamlık düzeyi çocukların öz düzenleme becerileri desteklenerek geliştirilebilir (Taylor vd., 2013).

Küçük çocuklar, ergen/gençlere göre birçok yönden risk faktörlerine karşı daha savunmasızdır (Luthar, 1999). Bu durum yapılması gereken müdahalelerin erken çocukluk yılları kapsamında planlanmasının önemini ortaya koymaktadır. Gelişimsel süreçte engelleyici kontrol becerilerinin ego sağlamlığı ve diğer gelişim alanları üzerindeki önemi büyüktür. Araştırmalar engelleyici kontrol becerilerinin gelişiminde yetişkin ve çocuk etkileşiminin etkili olduğunu göstermektedir (Greenberg, 2006). Ebeveynlerin 2 yaşındaki bebeklerine verdiği olumlu destek, 2-4 yaş arası engelleyici kontrol becerilerinin gelişimini desteklemiştir (Moilanen vd., 2010). Dolayısıyla bu becerilerin geliştirilmesinde annelerin bilinçlendirilmesi hedeflenebilir. Araştırma verileri, anne değerlendirmeleri doğrultusunda elde edilmiştir. Çocukların ego sağlamlığı ve öz düzenleme davranışlarını değerlendirirken yalnızca anne görüşlerine odaklanılması nedeniyle sınırlıdır. Farklı değerlendirme yöntemlerinin kullanılması durumunda daha farklı sonuçlara ulaşılabilir ya da bu bulgular doğrulanabilir. Sonraki araştırmalarda farklı değerlendirme yöntemleri kullanılarak mevcut çalışma kapsamındaki değişkenler değerlendirilebilir ve elde edilen bulgular ile karşılaştırmalar yapılabilir. Sonraki araştırmalarda söz konusu değişkenlerin boylamsal olarak incelenmesi ve zamanla değişimlerinin gözlemlenmesi önerilebilir.

Kaynakça/Reference

- Akpınar, H. (2017). *DATA veri madenciliği veri analizi*. İstanbul: Papatya.
- Alvord, M. K., & Grados, J. J. (2005). Enhancing resilience in children: A proactive approach. *Professional Psychology: Research and Practice*, 36(3), 238-245. <http://dx.doi.org/10.1037/0735-7028.36.3.238>
- Artuch-Garde, R., González-Torres, M. D. C., de la Fuente, J., Vera, M. M., Fernández-Cabezas, M., & López-García, M. (2017). Relationship between resilience and self-regulation: A study of Spanish youth at risk of social exclusion. *Frontiers in Psychology*, 8, 612.
- Bayındır, D., Balaban Dağal, A., & Önder, Ö. (2018). Examinin gemotional regulation skills based on ego resiliency levels in 60–72-month-old children in Turkey. *Adıyaman University, Journal of Social Sciences Institute*, 10(29), 377-400.
- Benzies, K., & Mychasiuk, R. (2009). Fostering family resiliency: a review of the key protective factors. *Child & Family Social Work*, 14 (1),103-114. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2206.2008.00568x>
- Bernier, A., Carlson, S. M., & Whipple, N. (2010). From external regulation to self-regulation: Early parenting precursors of young children's executive functioning. *Child Development*, 81(1), 326-339.
- Block, J. H., & Block, J. (1980). The role of ego-control and ego-resiliency in the organization of behavior. In W. A. Collins (Ed.), *Minnesota symposia on childpsychology* (Vol. 13, pp. 39-101). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Block, J., & Block, J. H. (2006). Venturing a 30-year longitudinal study. *American Psychologist*, 61(4), 315-327. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.61.4.315>
- Bodrova, E., & Leong, D. J. (2010). *Zihnin araçları: Erken çocukluk eğitiminde Vygotsky yaklaşımı* (G. Haktanır, Çev. Ed.). Anı Yayıncılık.
- Bonanno, G. A., & Diminich, E. D. (2013). Annual research review: Positive adjustment to adversity-trajectories of minimal impact resilience and emergent resilience. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54(4), 378-401.
- Buckner, J. C., Mezzacappa, E., & Beardslee, W. R. (2003). Characteristics of resilient youths living in poverty: The role of self-regulatory processes. *Development and Psychopathology*, 15(1), 139-162.
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum* (18. Baskı.). Ankara: Pegem Akademik Yayıncılık.
- Bridgett, D. J., Burt, N. M., Edwards, E. S., & Deater-Deckard, K. (2015). Inter generational transmission of self-regulation: A multi disciplinary review and integrative conceptual framework. *Psychological Bulletin*, 141(3), 602-654.
- Compas, B. E., Jaser, S. S., & Benson, M. A. (2009). Coping and emotion regulation: Implications for understanding depression during adolescence. İçinde S. Nolen-Hoeksema & L. M. Hilt (Edi.), *Handbook of depression in adolescents* (s. 419-440). New York, NY: Routledge/Taylor & Francis Group.
- Connell, R. (2008). A thous and miles from kind: Men, masculinities and modern institutions. *The Journal of Men's Studies*, 16(3), 237-252.
- Connor, K. M., & Davidson, J. R. T. (2003). Development of a new resilience scale: The Connor–Davidson resilience Scale (CD-RISC). *Depression and Anxiety*, 18(2), 76-82.
- Coyne, L. W., & Thompson, A. D. (2011). Maternal depression, locus of control, and emotion regulatory strategy as predictors of preschoolers' internalizing problems. *Journal of Child and Family Studies*, 20, 873-883. <http://doi:10.1007/s10826-011-9455-2>
- Çelik, E. (2013). Lise son sınıf öğrencilerinin yılmazlık özelliklerinin duygusal dışa vurum açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 221-236.
- Davis, D. W., Harris, R. C., & Burns, B. M. (2010). Attention regulation in low-risk very low birth weight preschoolers: the influence of child temperament and parental sensitivity. *Early Child Development and Care*, 180(8), 1019-1040. <http://doi: 10.1080/03004430802673961>

- Derryberry, D., & Reed, M. A. (1996). Regulatory processes and the development of cognitive representations. *Development and Psychopathology*, 8(1), 215-234.
- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual Review of Psychology*, 64, 135-168. <https://doi.org/10.1126/science.1204529>
- Eisenberg, N., Fabes, R. A., Guthrie, I. K., Murphy, B. C., Maszk, P., Holmgren, R., & Suh, K. (1996). The relations of regulation and emotionality to problem behavior in elementary school children. *Development and Psychopathology*, 8(1), 141-162.
- Eisenberg, N., Spinrad, T. L., & Morris, A. S. (2002). Regulation, resiliency, and quality of social functioning. *Self Identity*, 1(2), 121-28.
- Eisenberg, N., Spinrad, T. L., Fabes, R. A., Reiser, M., Cumberland, A., Shepard, S. A.,...Murphy, B. (2004). The relations of effortful control and impulsivity to children's resiliency and adjustment. *Child Development*, 75(1), 25-46.
- Eisenberg, N., Spinrad, T. L., & Eggum, N. D. (2010). Emotion-related self-regulation and its relation to children's maladjustment. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6, 495-525.
- Eisenberg, N., Haugen, R., Spinrad, T. L., Hofer, C., Chassin, L., & Zhou, Q. (2010). Relations of temperament to maladjustment and ego-resiliency in at-risk children. *Social Development*, 19(3), 577-600. <http://doi:10.1111/j.1467-9507.2009.00550.x>
- Erol, A., & İvrendi, A. (2018). 4-6 Yaş çocuklarına yönelik öz-düzenleme becerileri ölçeğinin geliştirilmesi (Anne Formu). *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(44), 178-195
- Gartland, D., Riggs, E., Muyeen, S., Giallo, R., Afifi, T. O., MacMillan, H., Herman, H., Bulford, E., & Brown, S. (2019). What factors are associated with resilient outcomes in children exposed to social adversity: A systematic review. *BMJ Open*, 9(4), e024870.
- Gizir, C. A. (2007). Psikolojik sağlık, risk faktörleri ve koruyucu faktörler üzerinde bir derleme çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(28), 113-128.
- Gloria, C. T., Faulk, K. E., & Steinhardt, M. A. (2013). Positive affectivity predicts successful and unsuccessful adaptation to stress. *Motivation and Emotion*, 37, 185-193.
- Greenberg, M. T. (2006). Promoting resilience in children and youth: Preventive interventions and their interface with neuroscience. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1094(1), 139-150.
- Greene, R. (2002). Human behavior theory: a resilience orientation. In R. Greene(Ed.), *Resiliency: An integrated approach to practice, policy, and research* (pp. 1-28). Washington, DC: NASW Press.
- Gülşay Ogelman, H., & Özyürek, A. (2020). Koruyucu ve biyolojik aileye sahip okul öncesi çocukların ego sağlıklarının karşılaştırılması. *Current Research in Social Sciences*, 6(2), 161-169.
- Haynes, N. M. (2005). *Personalized leadership for effective schooling*. Retrieved from www.atdp.berkeley.edu/hayneskeynote_04.ppt
- Hofer, C., Eisenberg, N., & Reiser, M. (2010). The role of socialization, effortful control, and ego-resiliency in french adolescents'. *Social Functioning Journal of Research on Adolescence*, 20(3), 555-582. <http://doi:10.1111/j.1532-7795.2010.00650.x>
- Hong, F., Tarullo, A. R., Mercurio, A. E., Liu, S., Cai, Q., & Malley-Morrison, K. (2018). Childhood maltreatment and perceived stress in young adults: The role of emotion regulation strategies, self-efficacy, and resilience. *Child Abuse & Neglect*, 86, 69-146.
- Kabasakal, Z., & Arslan, G. (2014). The relationship between psychological resilience, family problems and antisocial behaviors in adolescence. *International Journal of Family, Child and Education*, 2(3), 76-90.
- Karreman, A., vanTuijl, C., vanAken, M. A. G., & Deković, M. (2006). Parenting and self-regulation in preschoolers: a meta-analysis. *Infant and Child Development*, 15(6), 561-579. <https://doi.org/10.1002/icd.478>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi (17. Baskı)*. Ankara: Nobel yayın dağıtım.
- Keenan, K., & Shaw, D. (1997). Developmental and social influences on young girls' early problem behavior. *Psychological Bulletin*, 121(1), 95-113.
- Kim, D. H., & Im, Y. J. (2014). Resilience as a protective factor for the behavioral problems in school-aged children with atopic dermatitis. *Journal of Child Health Care*, 18(1), 47-56.

- Kochanska, G., Murray, K., & Coy, K. C. (1997). Inhibitory control as a contributor to conscience in childhood: From toddler to early school age. *Child Development*, 68, 263-277.
- Kochanska, G., Murray, K. T. & Harlan, E. T. (2000). Effortful control in early childhood: Continuity and change, antecedents, and implications for social development. *Developmental Psychology*, 36(2), 220-232. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.36.2.220>.
- Kuş, E. (2009). *Nitel-nitel araştırma teknikleri: sosyal bilimlerde araştırma teknikleri nicel mi? nitel mi?* (3. Baskı). Ankara: Anı.
- Lee, J. H., Nam, S. K., Kim, A.R., Kim, B., Lee, M. Y., & Lee, S. M. (2013). Resilience: A meta-analytic approach. *Journal of Counseling & Development*, 91(3), 269-279.
- Lengua, L. J., Sandler, I. N., West, S. G., Wolchik, S. A., & Curran, P. J. (1999). Emotionality and self-regulation, threat appraisal, and coping in children of divorce. *Development and Psychopathology*, 11(1), 15-37.
- Luthar, S. (1999). *Poverty and children's adjustment*. New-bury Park, CA: Sage
- Luthar, S. S., & Zelazo, L. B. (2003). *Research on Resilience: An Integrative View*. In S. S. Luthar (Ed.), *Resilience and vulnerability: adaptation in the context of childhood adversities* (pp. 510-549). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511615788.023>
- MacIsaac, A., Mushquash, A. R., Mohammed, S., Grassia, E., Smith, S., & Wekerle, C. (2021). Adverse childhood experiences and building resilience with the joypop app: Evaluation study. *JMIR mHealth and uHealth*, 9(1), e25087.
- Martel, M. M., Nigg, J. T., Wong, M. M., Fitzgerald, H. E., Jester, J. M., & Puttler, L. I. (2007). Childhood and adolescent resiliency, regulation, and executive functioning in relation to adolescent problems and competence in a high-risk sample. *Development and Psychopathology*, 19(2), 541-563. <http://doi:10.1017/S0954579407070265>
- Masten, A., & Coatsworth, J. D. (1998). The development of competence in favorable and unfavorable environments: Lessons from research on successful children. *American Psychologist*, 53(2), 205-220.
- Matthews, J. S., Ponitz, C. C., & Morrison, F. J. (2009). Early gender differences in self-regulation and academic achievement. *Journal of Educational Psychology*, 101(3), 689-704. <https://doi.org/10.1037/a0014240>
- McClelland, M. M., & Cameron, C. E. (2012). Self regulation in early childhood: Improving conceptual clarity and developing ecologically valid measures, *Child Development Perspectives*, 6 (2), 136-142.
- Moilanen, K. L., Shaw, D. S., Dishion, T. J., Gardner, F., & Wilson, M. (2010). Longitudinal growth and predictors of inhibitory control in early childhood. *Social Development*, 19(2), 326-347.
- Murray, D. W., Rosanbalm, K., Christopoulos, C., & Hamoudi, A. (2015). *Self-regulation and toxic stress: Foundations for understanding self-regulation from an applied developmental perspective* (Vol. 21). OPRE Report.
- Ogelman, H. G., & Önder, A. (2019). Emotional regulation strategies of 5-6-year-old children and their levels of resiliency. *Early Child Development and Care*, 191(2), 221-229. <http://doi:10.1080/03004430.2019.1613650>
- Olson, S. L., Schilling, E. M., & Bates, J. E. (1999). Measurement of impulsivity: Construct coherence, longitudinal stability, and relationship with externalizing problems in middle childhood and adolescence. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 27, 151-165.
- Önder, A., & Gülay-Ogelman, H. (2011). The reliability-validity study for the ego resiliency scale (teacher-mother-father forms) for children aged between 5 and 6. *International Refereed Academic Social Sciences Journal*, 2(1), 5-21.
- Özbey, S. (2019). Okul öncesi çocuklar için sosyal duygusal iyi oluş ve psikolojik sağlamlık ölçeğinin (PERİK) geçerlik güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(17), 756-786.

- Özbey, S., Mercan, M., & Alisinanoğlu, F. (2018). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 48-72 aylık çocukların yaşam kalitesi ile öz düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 157-173.
- Posner, M. I., & Rothbart, M. K. (2000). Developing mechanisms of self-regulation. *Development and Psychopathology*, 12(3), 427-441.
- Reed-Victor, E., & Stronge, J. H. (2002). Homeless students and resilience: Staff perspectives on individual and environmental factors. *Journal of Children and Poverty*, 8(2), 159-173.
- Roskam, I., Stievenart, M., Meunier, J., & Noel, M. (2014). The development of children's inhibition: does parenting matter?. *Journal of Experimental Child Psychology*, 122(1), 166-182.
- Rothbart, M. K., Ahadi, S. A., & Evans, D. E. (2000). Temperament and personality: Origins and outcomes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(1), 122-135. <http://doi:10.1037//0022-3514.78.1.121>
- Skibbe, L. E., McDonald-Connor, C., Morrison, F. J., & Jewkes, A. M. (2011). Schooling effects on preschoolers' self-regulation, early literacy, and language growth. *Early Childhood Research Quarterly*, 26(1), 42-49.
- Smith, E. E., & Kosslyn, S. M. (2017). *Bilişsel psikoloji-zihin ve beyin*. (M. Şahin, Çev.). Nobel Akademik.
- Stams, G. J. J. M., Juffer, F., Van Ijzendoorn, M. H., & Hocksbergen, R. C. (2001). Attachment based intervention in adoptive families in in fancy and children's development at age 7: two follow-up studies. *British Journal of Developmental Psychology*, 19(2), 159-180. <http://doi:10.1348/026151001166010>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson.
- Taylor, Z. E., Eisenberg, N., Spinrad, T. L., & Widaman, K. F. (2013). Longitudinal relations of intrusive parenting and effortful control to ego-resiliency during early childhood. *Child Development*, 84 (4), 1145-1151.
- Taylor Z. E., Eisenberg N., VanSchyndel, S. K., Eggum-Wilkens, N. D., Tracy L., & Spinrad, T. L. (2014). Children's negative emotions and ego-resiliency: longitudinal relations with social competence. *Emotion*, 14(2), 397-406.
- Troy, A. S., & Mauss, I. B. (2011). Resilience in the face of stress: Emotion regulation as a protective factor. *Resilience and mental health: Challenges across the lifespan*, 1(2), 30-44.
- Werner, E. E., & Smith, R. S. (1992). *Overcoming the odds: High-risk children from birth to adulthood*. New York: Cornell University Press.
- Werner, E. E., & Smith, R. S. (2001). *Journeys from childhood to midlife: risk, resilience, and recovery*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Williams, K. E., & Berthelsen, D. (2017). The development of prosocial behaviour in early childhood: Contributions of early parenting and self-regulation. *International Journal of Early Childhood*, 49(1), 73-94.
- Woodward, L. J., Lu, Z. G., Morris, A. R., & Healey, D. M. (2017). Preschool self regulation predicts later mental health and educational achievement in very preterm and typically developing children. *Clinical Neuropsychologist*, 31, 404-422.
- Valcan, D. S., Davis, H., & Pino-Pasternak, D. (2017). Parental behaviours predicting early childhood executive functions: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 30, 607-649. <https://doi.org/10.1007/s10648-017-9411-9>
- Vasseleu, E., Neilsen-Hewett, C., Ehrich, J., Cliff, K., & Howard, S. J. (2021). Educator beliefs around supporting early self-regulation: development and evaluation of the self-regulation knowledge, attitudes and self-efficacy scale. *Frontiers in Education*, 6, 621320. <https://doi.org/10.3389/educ.2021.621320>
- Vohs, K. D., & Baumeister, R. F. (2004). Understanding self-regulation: An introduction. In R. F. Baumeister & K. D. Vohs (Eds.), *Handbook of self-regulation: Research, Theory, and Applications* (pp. 1-9). New York, NY: The Guilford Press
- Vohs, K. D., & Baumeister, R. F. (Eds.). (2011). *Handbook of self-regulation: Research, theory, and applications* (2nd ed.). The Guilford Press.

- Yule, K. (2017). *Caregivers' role in fostering resilience in preschoolers* (Unpublished master thesis). Marquette University, USA.
- Zimmerman, B. J. (2000). Attaining self-regulation: A social cognitive perspective. In P. Pintrich, M. Boekaerts, & M. Zeidner (Eds.), *Handbook of self regulation* (pp. 13-39). Orlando, FL: Academic Press.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Ego resilience is defined as an individual's ability to overcome difficult circumstances and adapt to demanding positions (Block & Block, 1980; Luthar & Zelazo, 2003). Ego resilience is a concept that developed in the early days and attracts attention with both short and long-term effects. The authors report that ego resilience is affected not only by its variable nature but also by preventive and risk factors (Connor & Davidson, 2003; Lee et al., 2013). Risk factors are elements that individuals face, triggering or causing stress. Primary risk factors include low socio-economic level, poverty, negative parental attitudes, loss of a parent, divorce, negative life events, parental diseases, maternal depression, child's chronic diseases, genetics, child neglect/abuse (Greene, 2002; Mast, 2001; Reed-Victor & Stronge, 2002; Werner & Smith, 2001). Protective factors are skills and attitudes that reduce the impact of risk factors. Individual protective factors encompass cognitive, social, and emotional characteristics (Eisenberg et al., 2002; Haynes, 2005; Werner & Smith, 1992). The literature identifies self regulation skills as one of the most effective individual protective factors against risk factors (Alvord & Grados, 2005; Benzies & Mychasiuk, 2009). According to Artuch-Garde et al. (2017), self regulation behavior is collaborate with resilience. Self regulation is the capacity to modify thoughts, emotions, and behaviors (McClelland & Cameron, 2012). It contains a multidimensional combination that includes cognitive, emotional, and behavioral processes (McClelland & Cameron, 2012; Vohs & Baumeister, 2011). Self regulation is a vital skill that must be gotten in the early years of life and can have positive and negative outcomes throughout the life span. Multiple factors form the early emergence of self regulation, including temperament, genetics, and family environment (Bridgett et al., 2015; Kochanska et al., 2000; Posner & Rothbart, 2000). Parenting processes and parent-child interactions have been acknowledged to affect the development of children's self regulatory abilities. Longitudinal evidence reveals that parenting in the early years significantly impresses executive functions, emotion, and behavioral regulation skills (Bernier et al., 2010; Kochanska et al., 2000; Roskam et al., 2014; Williams & Berthelsen 2017). The development of ego resilience in children in the early years is among the skills necessary for healthy development (Gülay Ogelman & Özyürek, 2020). Especially, the preschool period is crucial for ego development. Therefore, it is thought that revealing the relationship between these two variables from different perspectives is important. For this reason, this research was conducted to examine the effect of preschool children's self regulation skills on their ego resilience levels.

2. METHOD

This study was designed quantitatively and conducted using a relational survey model. The population of the research consisted of 309 children, 150 girls and 159 boys, aged 5-6, attending pre-school education in the kindergarten classes of primary schools affiliated with the Ministry of National Education and independent kindergartens in the city center of Niğde, along with the mothers of these children. The Self-Regulation Skills Scale for 4-6-Year-Old Children (Mother Form) and Child Ego Resilience Scale were used to collect data. Data analysis was performed using Pearson Correlation analysis and CHAID analysis. As a result, it was determined that there was a positive significant relationship between children's total self regulation skills and attention, working memory, inhibitory emotion, inhibitory behavior regulation, and ego resilience levels. As children's self regulation skill levels increased, their ego resilience levels also increased. The study found that the attention sub-dimension in preschool children had a statistically significant primary determining effect on the ego resiliency levels of children. Additionally, it was ascertained that the ego resiliency levels of children with high inhibitory control emotional behavior are better than children with moderate attention levels.

3. FINDINGS, DISCUSSION, AND RESULTS

It was remarked that the attention sub-dimension of the Self-Regulation Skills Scale for 4-6-Year-Old Children had a statistically significant primary noticeable effect on the ego resiliency levels of 5-6-year-old children. CHAID analysis divided the attention subscale into 3 clusters. Children whose average score on

the attention subscale is 27 and above have the highest ego resiliency levels. In other words, the higher children's attention regulation skills, the higher their ego resilience levels. It was observed that the most effective self regulation skill on the ego resiliency levels of children whose average attention score was between 23 and 27 was inhibitory control-emotion regulation. Researcher Artuch-Garde et al. (2017) documented that self regulated behavior is associated with resilience. It is stated in the literature that, at the individual level, ego resilience is related to cognitive skills (Coyne & Thompson, 2011; Keenan & Shaw, 1997). According to Compas et al. (2009), high-level cognitive skills can enable children to think of different coping strategies. It is stated that regulating attention, one of the higher mental skills, makes it easier to cope with negative emotions, and this has positive effects on psychological resilience (Derryberry & Reed, 1996; Lengua et al., 1999; Rothbart et al., 2000). CHAID analysis divided the inhibitory control-emotion subscale into 2 clusters. Children whose inhibitory control-emotion average score is 22 and above have higher ego resiliency levels. Scans show that children with emotion regulation strategies are more resilient, patient and moderate in difficult circumstances, while children who have difficulty regulating their emotions appear more pessimistic and impatient in the face of difficult experiences. On the other hand, it is drawn that emotional regulation serves as an important skeleton in building ego resilience in children who are at risk in the early stages of life (Bonanno & Diminich, 2013). When human-beings are able to manage their emotions and behaviors, they may get an advantage in adapting to stressful situations (Eisenberg et al., 2004). In the developmental process, inhibitory control skills have great importance in ego resiliency and other areas of development. Research shows that adult and child interaction is effective in the development of inhibitory control skills (Greenberg, 2006). Therefore, raising the awareness of mothers can be aimed at developing these skills. Research data were obtained in line with maternal evaluations. If contrary evaluation methods are employed, different outcomes can be accomplished or these results might be confirmed.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 28.04.2022

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2022/05-52

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Çalışma tek yazarlı olduğundan araştırmaya katkı oranı %100'dür.

DESTEK ve TEŞEKKÜR BEYANI

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmanın herhangi bir kişi ya da kurumla finansal ya da kişisel yönden bağlantısı yoktur. Bu nedenle araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.